

51. Neli suurt monarhiat

1. Küsimus: Millega reetis kuningas Nebukadnetsar oma soovi, et tema (Paabeli ehk Babüloonia) riik püsiks igavesti?

Piibel vastab – Tan.3,1.2: "Kuningas Nebukadnetsar *laskis valmistada kuldkuju*, mille kõrgus oli kuuskümmend küünart ja laius kuus küünart; ta laskis selle püstitada Duura orgu Paabeli linnas. Ja kuningas Nebukadnetsar läkitas koguma asehaldureid, ülemaid ja maavalitsejaid, nõunikke, varahoidjaid, kohtunikke, korraldajaid ja kõiki linna ametikandjaid, et need tuleksid kaju pühitsemisele, mille kuningas Nebukadnetsar oli lasknud püstitada."

2. Küsimus: Kuidas aga kinnitas Taeva Jumal prohvet Taanielile, et Tema plaan suurriikide vahetumise kohta on kindel ja jääb püsima?

Piibel vastab – Tan.7,1: "Paabeli kuninga Belsassari esimesel aastal *nägi Taaniel voodis olles und ja nägemusi peas*. Siis ta kirjutas unenäo üles, tegi sisu kokkuvõtte."

Märkus: Jumal ilmutas esimest korda oma plaani unenäo kaudu Paabeli kuningas Nebukadnetsarile. Kui talle see plaan ei meeldinud ning kui ta üleni kullast kaju püstitamisega näitas, et Baabülon peab püsima igavesti, siis ilmutas Jumal uue nägemuse kaudu Taanielile, et kõik jääb nii, nagu Jumal on otsustanud.

3. Küsimus: Kuidas mõjus see nägemus Taanielile?

Piibel vastab – Tan.7,15: "Minu, *Taanieli vaim oli seetõttu murelik* ja nägemused mu peas kohutasid mind."

4. Küsimus: Mida palus seepärast Taaniel ühelt taevalikult olevuselt?

Piibel vastab – Tan.7,16: "Ma liginesin ühele seal seisjaist ja palusin temalt *seletust* kõigi nende asjade kohta; ja ta vastas mulle ning tegi nende asjade tähenduse mulle teatavaks."

Märkus: Kui kuningas Nebukadnetsari nägemuse seletas ära Taaniel, siis Taanieli nägemuse seletas ära üks nägemuses nähtud taevalik olend.

5. Küsimus: Mida nägi prohvet selles nägemuses?

Piibel vastab – Tan.7,2: "Taaniel hakkas rääkima ja ütles: "Ma nägin oma nägemuses öösel, ja vaata, neli taeva *tuult panid voogama suure mere!*"

Märkus: Meri sümboliseerib Piibli prohvetikuulutustes maailma rahvaid (Ilm.17,15). Tuuled tähendavad rahutusi ja sõdasid (näit. Jer.49,36).

6. Küsimus: Mis toimus nende suurte võitluste tulemusena?

Piibel vastab – Tan.7,3: "Ja neli suurt metsalist tõusid merest, üksteisest erinevad."

7. Küsimus: Mida sümboliseerivad need neli metsalist?

Piibel vastab – Tan.7,17: "Need suured metsalised, keda on neli, on neli *kuningat*, kes tõusevad maa peal!"

Märkus: Kuningas tähendab siin nagu ka Tan.2,44 kuningriiki, nagu on öeldud Tan.7,23 otse: "Neljas metsaline on neljas kuningriik maa peal." Et riike on sobiv kujutada metsloomadega, sellest kõneleb kas või tõsiasi, et paljude riikide vappidel on kujutatud metsloomi, kaasa arvatud Eesti Vabariigi vapp.

8. Küsimus: Kuidas nägi välja esimene metsaline?

Piibel vastab – Tan.7,4: "Esimene oli nagu *lõukoer*, *aga tal olid kotka tiivad*; minu nähes katkuti talt tiivad ja ta tõsteti maast üles ning pandi jalgadele püsti nagu inimene, ja temale anti inimese süda."

Märkus: Lõvi, nagu suure kuju kuldne peagi, sümboliseerib Babülooniast; lõvi on ikka peetud kõige suursugusemaks loomaks, loomade kuningaks, kulda aga on peetud kõige suursugusemaks metalliks. Kotka võimsad tiivad kujutavad jõudu ja kiirust, millega Babüloonia tõusis Nebukadnetsari juhtimisel maailma hiilguse tippu. Babülooniased armastasid kujutada oma müüridel tiivulisi lõvisid. Siiski, kuigi Babüloonia tõusis võimsalt kui lõvi, lõpetas ta nõrgalt kui inimene.

9. Küsimus: Millega sümboliseeriti selles nägemuses Babülooniale järgnevat kuningriiki?

Piibel vastab – Tan.7,5: "Ja vaata, tema järel teine metsaline, *karu sarnane*; aga see pandi püsti ühe külje peale ja tal oli kolm küljeluud suus hammaste vahel; ja temale öeldi nõnda: "Tõuse, söö palju liha!"

Märkus: Oma metsikuse ja verejõu pärast on meedlasi ja pärslasi võrreldud karuga, kellel on küljeluud hammaste vahel. Kolm küljeluud sümboliseerivad arvatavasti kolme peamist maa-ala, millel Meeda-Pärsia väed vallutasid – Lüüdia, Babüloonia ja Egiptus. Babüloonia impeeriumi lõpuks ja Meeda-Pärsia impeeriumi alguseks loetakse aastat 539 e.Kr. Meeda-Pärsia ajastu algas meedlase Dareiose (Piibli Daarjase, Tan.6,1) asumisega troonile, kuid võimutäie saavutas see pärslase Kurose (Piibli Koorese Tan.6,29) ajal. Selliselt kaldus liitriik ühe külje peale.

10. Küsimus: Millega oli Taanieli nägemuses sümboliseeritud järgmine impeerium?

Piibel vastab – Tan.7,6: "Pärast seda ma nägin, ja vaata, üks teine, *otsekui panter*, ja tal oli seljas neli linna tiiba; sel metsalisel oli neli pead ja temale anti valitsus."

Märkus: Kohmakas karu osutus võimetuks tiivulise pantri ees, kes sümboliseeris Makedoonia (Kreeka) Aleksandri võimsat ja kiiresti edasiliikuvat armeed. Nii sündis 331. aastal e.Kr. uus monarhia – juba kolmas, alates Babülooniast. Kuid Makedoonia võidukat valitsejat Aleksander Suurt tuntakse kui väga nõrka meest enesevalitsemise asjus, ja nii pidi ta siit ilmast lahkuma juba varases mehe-eas ning riik jaotati tema nelja kindrali vahel, millest kõnelevad pantri neli pead.

11. Küsimus: Milline kiskja väljus mässavast merest tiivulise pantri järel?

Piibel vastab – Tan.7,7: "Pärast seda ma nägin ööis nägemusis, ja vaata, seal oli neljas metsaline, *kole ja kohutav ja väga tugev*; tal olid suured raudhambad, ta söi ja näris ning tallas ülejäägi jalgadega. Ja see oli erinev kõigist endisist metsalisist, ja tal oli kümme sarve."

12. Küsimus: Mida kujutas see neljas metsaline?

Piibel vastab – Tan.7,23: "Ta ütles nõnda: "Neljas metsaline on *neljas kuningriik* maa peal, kõigist kuningriikidest erinev, see sööb kogu maa ja tallab ning purustab selle!"

Märkus: Taaniel ei leia nime sellele "metsalisele" – see oli nii erinev kõigist eelmistest ja üldse erinev metsloomadest. Kuid üks vihje – raudhambad – juhib meie mõtteid otsekohe raudsele Rooma riigile, mis järgnes Kreekale 168. aastal e.Kr. Rooma riiki sobivad hästi sümboliseerima sõnad sööb, tallab ning purustab. Kuidas kohtles Rooma juute, kuidas ta kohtles Kristust ja kristlasi?

13. Küsimus: Mida sümboliseerivad neljanda metsalise kümme sarve?

Piibel vastab – Tan.7,24 I osa: "Ja need kümme sarve: sellest kuningriigist tõuseb *kümme kuningat*."

Märkus: Aastaks 476 p.Kr. lagunes Rooma impeerium kümneks väiksemaks riigiks.

14. Küsimus: Mida märkas Taaniel nende 10 sarve juures?

Piibel vastab – Tan.7,8: "Ma vaatlesin sarvi, ja vaata, veel üks pisuke sarv tõusis nende vahelt ja kolm endisist sarvist kisti selle eest välja; ja vaata, sellel sarvel olid silmad nagu inimese silmad, ja suu, mis suurustas!"

15. Küsimus: Kuidas iseloomustas ingel seda teistest hiljem tõusnud sarve?

Piibel vastab – Tan.7,24 II osa: "...ja veel üks tõuseb pärast neid; aga see on teistsugune kui eelmised ja ta alandab kolm kuningat."

Märkus: Pärast Rooma impeeriumi lagunemist tõusis Roomas üks teistsugune võim – paavstlus, kelle võidukaks valitsemiseks alistati kolm rahvast – heruulid, vandaalid ja ida-goodid.

16. Küsimus: Milline osa sellest nägemusest huvitas Taanieli kõige enam?

Piibel vastab – Tan.7,19.20: "Siis ma tahtsin seletust neljanda metsalise kohta, kes oli teistsugune kui kõik muud, kes oli väga kohutav, kellel olid raudhambad ja vaskküüned, kes sõi, näris ja tallas ülejäägi jalgadega, ja kümne sarve kohta ta peas ja selle teise kohta, mis tõusis, mille eest kolm maha langes, selle sarve kohta, millel olid silmad ja suurustav suu ja mis näis olevat suurem kui teised."

17. Küsimus: Kas ka sind huvitab selle prohvetliku nägemuse lõpuosa ja kas sa soovid seda edasi uurida?

Minu vastus: .....